

VA-rapport 2002:2

Allmänhetens syn på Vetenskap

Allmänhetens syn på vetenskap

VA-rapport 2002:2

ISSN: 1653-6843
ISBN 13: 978-91-85585-01-4 (tryckt)
ISBN 10: 91-85585-01-7 (tryckt)
urn:nbn:se:vetenskapochallmanhet-2002-2 (pdf)

Utgivare: Vetenskap & Allmänhet, VA
Box 5073, 102 42 Stockholm
Telefon: 08-791 29 00
Fax: 08-611 56 23
E-post: info@v-a.se
Webbplats: www.v-a.se

Förord

Framtiden byggs av kunskap och lärande. Vetenskapen genererar ny kunskap. Men kunskap blir inte aktiv utan fotfäste hos människor, i deras viljor, tankar, idéer och känslor. För att öka det aktiva kunskapsengagemanget hos de många har den ideella föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA, bildats.

VA skall sträva efter att åstadkomma samtal som utgår från frågor som engagerar människor på deras egna arenor. Vad tycker då samtalens presumtiva deltagare? För att utröna detta har VA låtit genomföra ett antal studier.

VA har uppdragit åt Temo att genomföra en bred opinionsundersökning om allmänhetens syn på forskare och forskning. Frågorna har utarbetats av VA och dess referensgrupp för opinionsundersökningar, Björn Fjæstad, Lennart Weibull, Ulf Heyman och Ingvar Isfeldt, i samråd med fil dr Arne Modig vid Temo. Undersökningen genomfördes genom 1000 telefonintervjuer 23 till 29 september 2002 med ett riksrepresentativt urval av den svenska befolkningen 16 år och äldre. I denna skrift VA-rapport 2002:2 **Allmänhetens syn på vetenskap** presenteras resultatet av undersökningen.

Undersökningen får gärna citeras med angivande av VA som källa. Denna och övriga studier kan också hämtas från www.v-a.se

Det är VAs förhoppning att dessa intresseväckande resultat skall ge vägledning och idéer till många insatser för att stärka VA-dialogen och skapa ett brett kunskapsengagemang.

Vetenskap & Allmänhet, VA i november 2002

Camilla Modéer
Generalsekreterare

Innehåll

1. Attityder till forskare	9
2. Attityder till forskning	15
3. Sammanfattning om forskare och forskning	25
4. Informationskanaler	27
5. Hur ser de unga på vetenskap och forskning?	33
6. Intresse för vetenskap – tre grupper	35
7. Fyra kluster med olika förhållningssätt till forskning	39

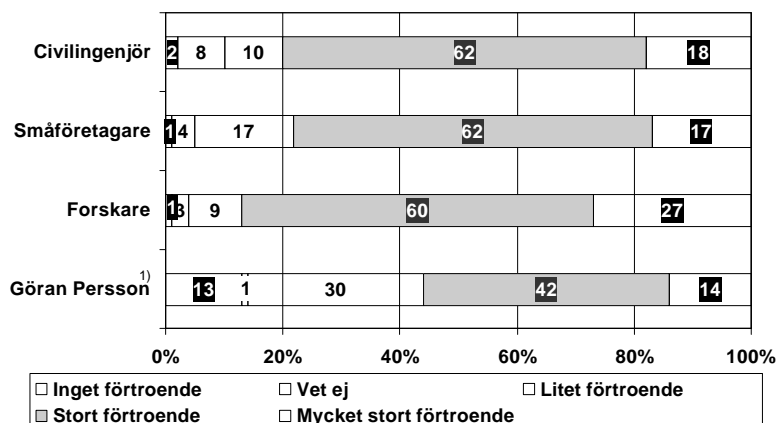
Del 1

Attityder till forskare

Förtroende för forskare som yrkesgrupp

- Nio av tio har stort förtroende för forskare som yrkesgrupp
  - Något större förtroende för forskare än för civilingenjörer och småföretagare
- Små skillnader mellan olika befolkningsgrupper i synen på forskare
  - Kvinnor och män, olika åldersgrupper, boende i olika regioner och ortstyper, personer uppväxta i Sverige resp andra länder, LO-medlemmar och TCO-medlemmar har alla i stort sett samma inställning
  - Lågutbildade och personer som aldrig använder Internet har oftare än andra litet förtroende för forskare
- Något större olikheter för civilingenjörer och småföretagare
  - Kvinnor, äldre, låginkomsttagare, arbetare har oftare än andra litet förtroende för civilingenjörer
  - Ungdomar, LO-medlemmar, boende i Norrland har oftare än andra litet förtroende för småföretagare
  - Personer med litet förtroende för forskare har oftare än andra litet förtroende för civilingenjörer och småföretagare

Förtroende för olika yrkesgrupper

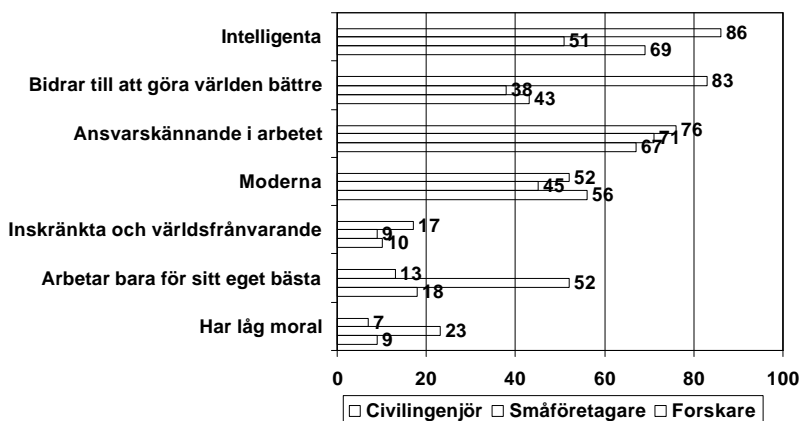

1) Förtroende för Göran Persson från Augusti 2002 T-nr: 23076

Bilden av olika yrkesgrupper

- Bilden av forskare:
  - Intelligent, bidrar till att göra världen bättre att leva i, är ansvarskännande i arbetet och i viss mån moderna
  - Mer sällan inskränkta och världsfrånvända, arbetar sällan bara för sitt eget bästa resp har sällan låg moral
- Bilden av civilingenjörer:
  - Inte riktigt lika ofta intelligenta, bidrar inte alls lika ofta till att göra världen bättre att leva i
- Bilden av småföretagare:
  - Mindre intelligenta än såväl forskare som civilingenjörer
  - Bidrar inte alls lika ofta som forskare till en bättre värld
  - Arbetar betydligt oftare än forskare och civilingenjörer för sitt eget bästa
  - Har oftare än övriga låg moral

Påståenden om olika yrkesgrupper

Befolkningsgruppernas bild av forskare

- Olikheter mellan befolkningsgrupper
  - Män: forskare är moderna
  - Kvinnor: forskare är ansvarskännande i arbetet
  - Unga: forskare är inskränkta/världsfrånvända och intelligenta
  - De äldsta: forskare arbetar bara för sitt eget bästa
  - Lågutbildade och pensionärer: forskare bidrar sällan till att göra världen bättre, arbetar bara för eget bästa
  - Uppväxt utomlands: forskare arbetar bara för eget bästa, mer sällan intelligenta
- Tydligt samband med det generella förtroendet för forskare
  - Stort förtroende: gör världen bättre, ansvarskännande, moderna
  - Litet förtroende: inskränkta, världsfrånvända, eget bästa, låg moral

Tydliga olikheter mellan befolkningsgrupper i attityder till forskare

- Kan man tro på forskare?
  - lågutbildade, glesbygdsbor, låginkomsttagare och pensionärer instämmer oftare än andra i påståendet att eftersom forskare ofta har olika uppfattning i samma ämne kan man inte tro på någon
- Har forskare makt som gör dem farliga?
  - äldre, låginkomsttagare, pensionärer och LO-medlemmar anser oftare än andra att forskarnas kunskaper ger dem farlig makt
- Borde forskare bara syssla med sådant som man tror ger nyttiga resultat?
  - kvinnor, äldre, grundskoleutbildade, glesbygdsbor, arbetare och LO-medlemmar instämmer oftare i detta
- Personer med lågt förtroende för forskare:
  - anser oftare att man inte kan lita på någon eftersom forskare har olika uppfattning, att de verkar prova utan att tänka på risker
  - tror inte lika ofta att forskare kan bidra till att lösa problem

Påståenden om forskare

- En klar majoritet anser att forskare kan bidra till att lösa många viktiga problem och de borde vara skyldiga att dela med sig av sina resultat
- Hälften är för att forskare bara borde syssla med sådant som kan ge nyttiga resultat
- En av tre anser att forskare har farligt makt, att de provar nya saker utan att tänka på risker och att de är ansvariga för sina upptäckter även om andra missbrukar deras upptäckter
- Två av tio anser att de ofta har olika uppfattning i samma ämne vilket gör att man inte kan tro på någon

Attityder till forskare

Del 2

Attityder till forskning

Spontan bild av forskning

- Intervjufråga: Vad är det första du kommer att tänka på när jag säger forskning?
- De vanligaste svaren handlar om:
  - läkemedel och medicin
  - cancer
  - utveckling/framsteg/framtiden
  - sjukdomar/sjukvård
  - vetenskap
  - laboratorium
- Andra ämnen som även nämns är:
  - djurförsök, genteknik, kunskap, miljö, naturvetenskap, professorer, rymden, skola/universitet och teknik

Vilka ämnen är man mest intresserad av när det gäller vetenskap och forskningsresultat?

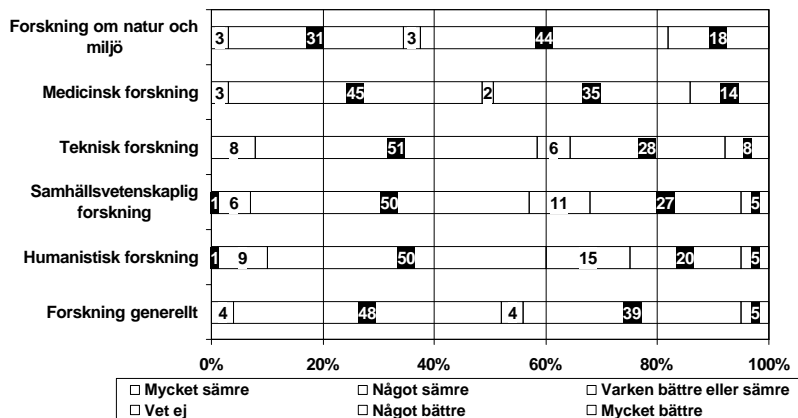
- Åtta av tio anger ett område eller ett ämne som man själv är mest intresserad av att läsa i tidningar eller se om på TV etc
- De vanligaste svaren handlar om:
  - läkemedel och medicin
  - teknik
  - miljö
  - naturvetenskap
  - vård och omsorg
  - samhällsfrågor
- Andra ämnen som även nämns är:
  - astronomi, djur, ekonomi, historia, hälsa/sjukvård, humanistiska ämnen, kultur, politik, rymden, sport och utrikesutveckling (vad händer i resten av världen)

Svensk forskning jämfört med forskning i andra länder

- Drygt fyra av tio tror att svensk forskning generellt är bättre än motsvarande forskning i andra länder, fem av tio tror den är i stort sett likvärdig
  - Mest positiv är bilden av forskning om natur och miljö där sex av tio tror den är bättre i Sverige
  - Fem av tio tror att den medicinska forskningen är bättre i Sverige
  - Ungefär tre av tio tror att teknisk resp samhällsvetenskaplig är bättre i Sverige
  - Minst positiv är bilden av humanistisk forskning

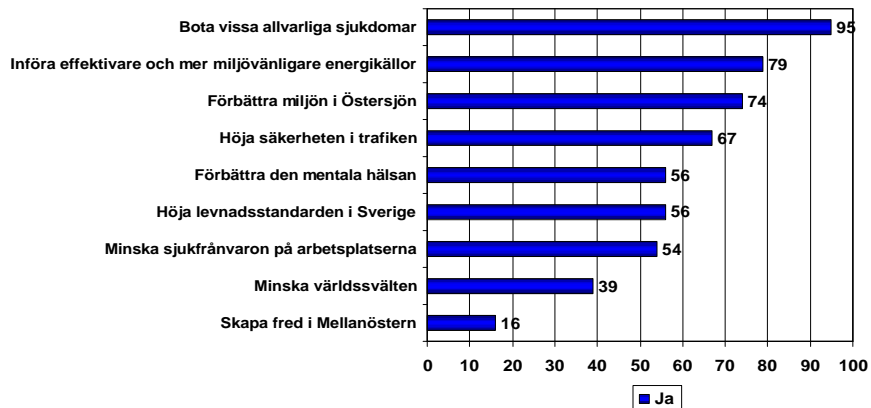
Svensk forskning i jämförelse med forskning i andra länder

Forskningens möjligheter att lösa problem

- Störst förhoppningar när det gäller sjukdomar, miljöfrågor och trafiksäkerhet
  - Mer än nio av tio tror att forskningen har goda möjligheter att inom 10 år bidra till att bota vissa allvarliga sjukdomar
  - Något lite färre tror att vetenskapen kan bidra till effektivare och mer miljövänliga energikällor resp förbättra miljön i Östersjön
  - Drygt fem av tio tror att vetenskapen kan bidra när det gäller mental hälsa, levnadsstandard i Sverige resp att minska sjukfrånvaron
  - En av fyra tror att vetenskapen kan bidra när det gäller världssvälten
  - Bara ganska få tror att vetenskapen kan bidra till att skapa fred i Mellanöstern

Forskningens möjligheter att inom 10 år hjälpa till att lösa följande problem

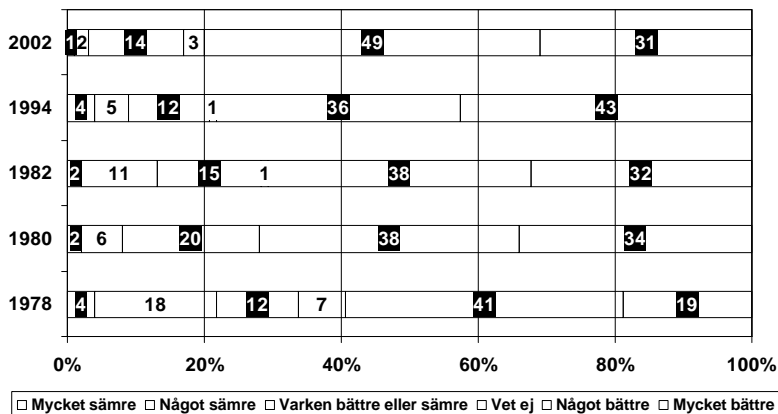

Vetenskaplig utveckling och levnadsvillkor

- Åtta av tio anser att den vetenskapliga och tekniska utvecklingen de senaste årtiondena har gjort livet lättare för vanliga människor
  - mycket få anser att utvecklingen gjort livet sämre för vanliga människor
  - under de senaste 20 åren har andelen positiva stegvis ökat, samtidigt som andelen negativa minskat
  - betydligt mer positiva attityder än i slutet av 1970-talet
  - två av tio anser att de ofta har olika uppfattning i samma ämne vilket gör att man inte kan tro på någon
- Klart samband med förtroendet för forskare
  - personer med stort förtroende för forskare har klart oftare än andra en positiv attityd
  - i övrigt är skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper inte särskilt stora

Vetenskaplig och teknisk utveckling har gjort livet bättre eller sämre för oss vanliga människor

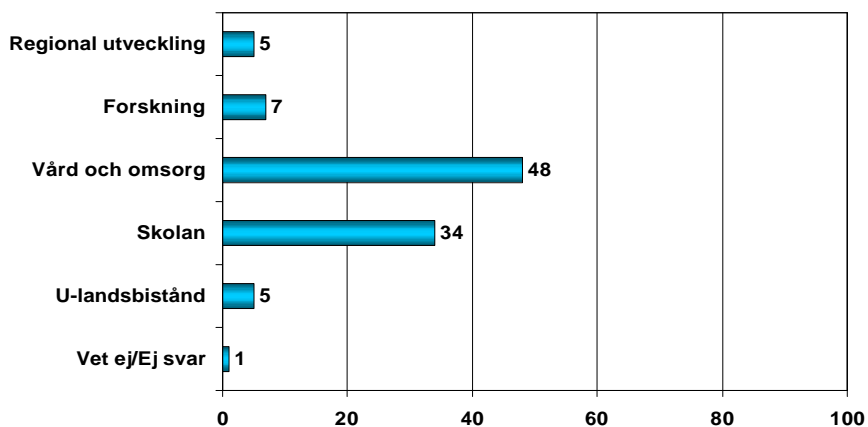
OBS! Jämförelse från 1978, 1980, 1982, 1994 och 2002

Satsa mer pengar på forskning?

- Om det blev möjligt att ge mer pengar till en typ av offentlig verksamhet vill knappt en av tio i första hand satsa mer pengar på forskning
  - De allra flesta vill satsa mer på vård, omsorg och skola: fem av tio vill satsa på mer på vård och omsorg och fyra av tio vill satsa mer på skolan
  - Forskning anses i stort sett lika angeläget som regional utveckling resp u-landsbistånd
  - Personer med stort förtroende för forskare resp de som anser att den vetenskapligt utvecklingen gett bättre villkor vill oftare än andra satsa på forskning
  - I övrigt finns bara små olikheter mellan befolkningsgrupperna

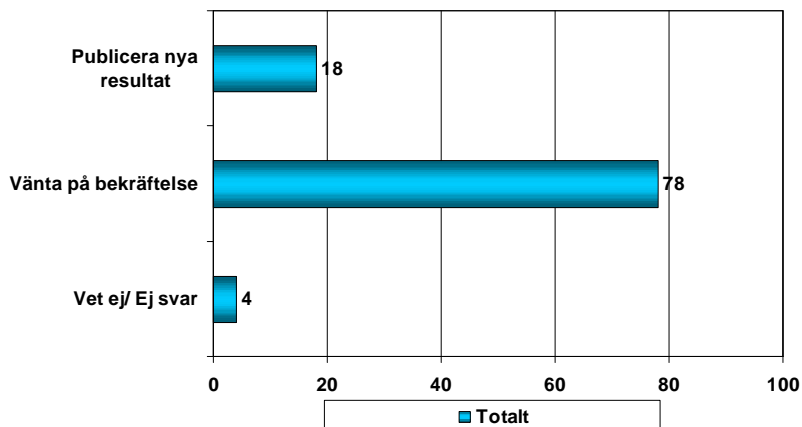
Ge mer pengar till en offentlig verksamhet

Snabb spridning eller vänta på bekräftelse?

- Åtta av tio anser att man ska vänta med att informera om nya forskningsresultat som kan vara viktiga för många människor tills andra hunnit bekräfta resultaten
  - två av tio anser att sådana resultat ska spridas till allmänheten så fort de första resultaten kommit fram
  - här finns bara mindre olikheter mellan befolkningsgrupper
  - unga människor vill oftare att man väntar, boende i Stor-Stockholm vill oftare att resultat sprids så fort de finns tillgängliga
  - här finns inget samband med vilket förtroende man har för forskare

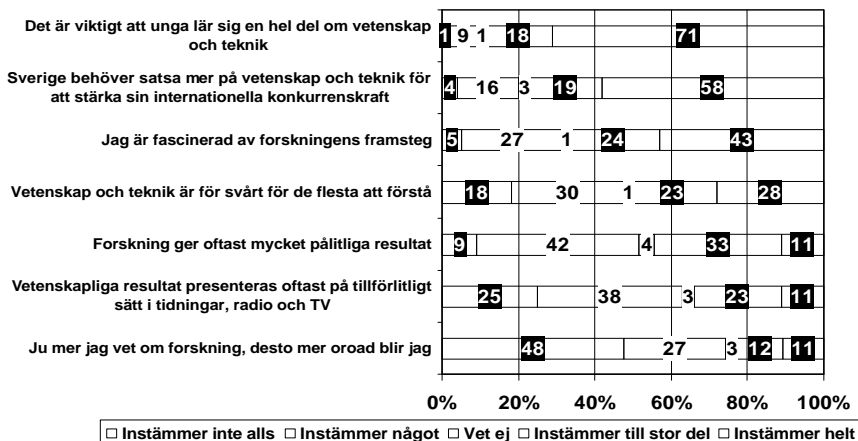
Skall resultaten spridas så fort som möjligt eller verifieras?

Påståenden om forskning

- Stort stöd för vetenskapens betydelse
  - En klar majoritet anser att det är viktigt att unga lär sig en hel del om vetenskap och teknik resp att Sverige behöver satsa mer på vetenskap och teknik för att stärka sin internationella konkurrenskraft
- Blandade personliga känslor inför forskning
  - Sju av tio fascinerats av framstegen, två av tio blir mest oroliga av att veta mer
- Ofta svårt att förstå, mindre del tycker resultat presenteras bra
  - Fem av tio anser att vetenskap och teknik är för svårt för de flesta att förstå, tre av tio instämmer i att vetenskapliga resultat oftast presenteras på ett tillförlitligt sätt i media
- Fyra av tio anser att forskning oftast ger pålitliga resultat

Attityder till forskning

Olikheter i attityder till forskning

- Vetenskapens betydelse
  - Män, personer i övre medelåldern, högskoleutbildade, tjänstemän och personer som anser att vetenskapen gett bättre livsvillkor tycker oftare att det är viktigt att unga lär sig vetenskap resp att Sverige för sin konkurrenskraft satsar mer på vetenskap
- Fascinerad av forskningens framsteg
  - Högskoleutbildade, storstadsbor, tjänstemän och personer med förtroende för forskare fascinerar oftare än andra av framstegen
  - Pensionärer, glesbygdsbor, LO-medlemmar, boende i Norrland och personer med litet förtroende blir oftare än andra oroliga av att veta mer
- Resultat presenteras på ett bra sätt i media
  - Äldre och lågutbildade anser oftare än andra att vetenskapliga resultat presenteras på ett tillförlitligt sätt i media
- Forskning ger oftast pålitliga resultat
  - Personer med stort förtroende för forskare anser oftare att forskningen ger pålitliga resultat

Del 3

Sammanfattning om forskare och forskning

Sammanfattning om forskare och forskning (1)

- Nio av tio har stort förtroende för forskare som yrkesgrupp
  - Forskare är intelligenta, bidrar till att göra världen bättre att leva i, är ansvarskännande i arbetet och i viss mån moderna
  - Mer sällan är forskare inskränkta och världsfrånvända, arbetar sällan bara för sitt eget bästa resp har sällan låg moral
- Forskare kan bidra till att lösa många viktiga problem och de borde vara skyldiga att dela med sig av sina resultat
  - Men de kan ha farligt makt, de provar nya saker utan att tänka på risker och de är ansvariga för sina upptäckter även om andra missbrukar deras upptäckter
  - Två av tio anser att de ofta har olika uppfattning i samma ämne vilket gör att man inte kan tro på någon
- Åtta av tio anser att den vetenskapliga och tekniska utvecklingen de senaste årtiondena har gjort livet lättare för vanliga människor
  - Åtta av tio är intresserad av att läsa, höra eller se om vetenskap och forskningsresultat i t ex tidningar, radio och TV

Sammanfattning om forskare och forskning (2)

- Åtta av tio anser att man ska vänta med att informera om nya forskningsresultat som kan vara viktiga för många människor tills andra hunnit bekräfta resultaten
- En klar majoritet anser att det är viktigt att unga lär sig en hel del om vetenskap och teknik resp att Sverige behöver satsa mer på vetenskap och teknik för att stärka sin internationella konkurrenskraft
  - Sju av tio fascinerar av de vetenskapliga framstegen, två av tio blir mest oroliga av att veta mer
  - Fyra av tio tror att svensk forskning generellt är bättre än motsvarande forskning i andra länder, fem av tio tror den är i stort sett likvärdig
- Störst förhoppningar att forskningen ska kunna bidra när det gäller sjukdomar, miljöfrågor och trafiksäkerhet

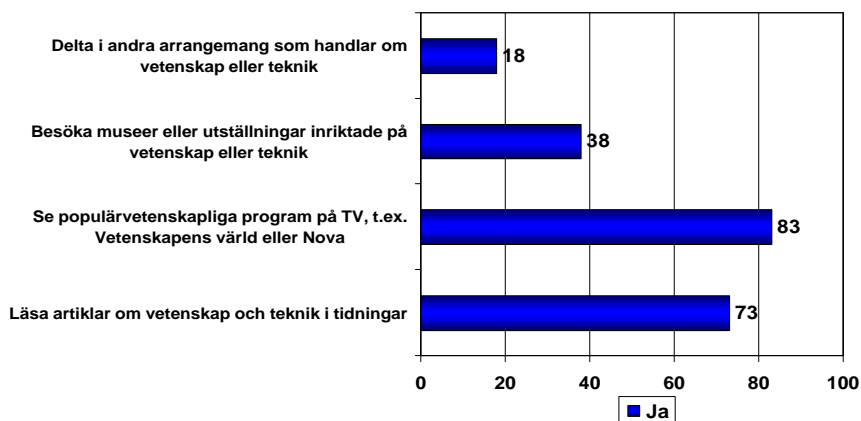
Del 4

Informationskanaler

Informationsvanor när det gäller vetenskap och teknik

- Åtta av tio brukar se populärvetenskapliga program på TV, t ex Vetenskapens värld eller Nova och sju av tio brukar läsa artiklar om vetenskap och teknik i tidningar
- Fyra av tio brukar besöka museer eller utställningar inriktade på vetenskap eller teknik och två av tio brukar delta i andra arrangemang som handlar om vetenskap eller teknik
- Män, personer i övre medelåldern, högutbildade, höginkomsttagare och tjänstemän brukar oftare än andra läsa tidningar och besöka utställningar och andra arrangemang
- De populärvetenskapliga programmen har en delvis annan profil: detta är särskilt vanligt bland LO-medlemmar

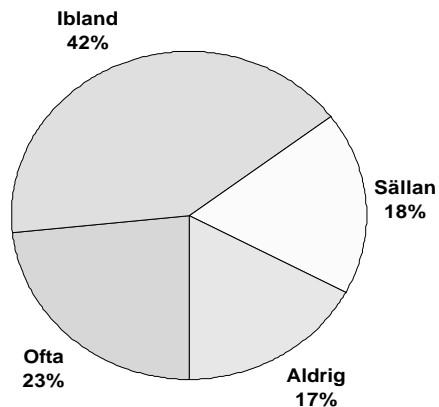
Informationsvanor när det gäller vetenskap och teknik

Samtal om vetenskapliga rön eller den tekniska utvecklingen

- Vi ställde följande fråga:
  - Har du under den senaste tiden, antingen privat eller i jobbet, diskuterat vetenskapliga rön eller den tekniska utvecklingen med andra?
- Fyra grupper
  - Ofta diskuterat: 23 %
  - Ibland: 41 %
  - Sällan: 18 %
  - Aldrig: 17 %
- Grupper som diskuterar oftare än andra
  - Män, personer 30-44 år, högskoleutbildade, storstadsbor, höginkomsttagare och tjänstemän
  - Personer som brukar läsa om vetenskap i tidningar och som brukar besöka utställningar eller andra arrangemang

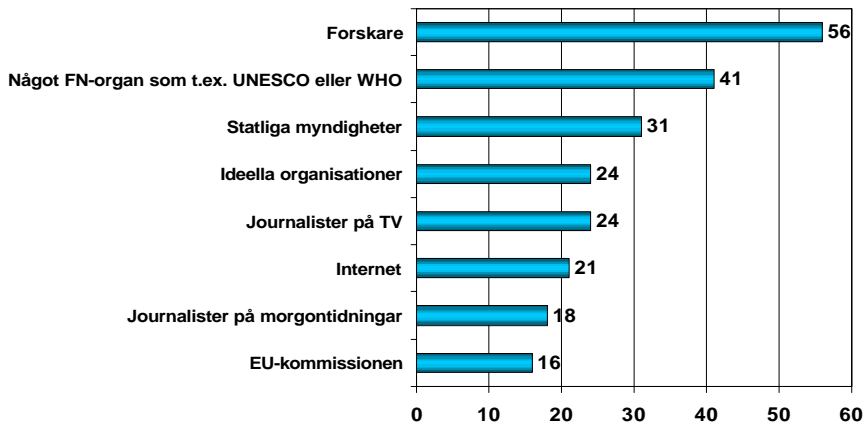
Under den senaste tiden diskuterat vetenskapliga rön eller den tekniska utvecklingen med andra

Vilka källor har man mest förtroende för när det gäller vetenskapliga fakta?

- Störst förtroende för forskare
  - Nästan sex av tio har mest förtroende för forskare
  - Fyra av tio har mest förtroende för något FN-organ som t ex UNESCO eller WHO, något färre har mest förtroende för ideella organisationer resp journalister på TV
  - Två av tio har mest förtroende för Internet resp journalister på morgontidningar, något färre har förtroende för EU-kommissionen
- Små skillnader i förtroendet för forskare
  - Personer som anser att den vetenskapliga utvecklingen gett människorna bättre villkor har oftare än andra förtroende för forskare som informationskälla
  - I övrigt är skillnaderna små mellan befolkningsgrupperna när det gäller förtroende för forskare som informationskälla

Förtroende för om man vill få vetenskapliga fakta inom någon aktuell fråga t.ex. miljö, energi, hälsa, medicin

Vad betyder Internet?

- Åtta av tio har tillgång till dator
  - De allra flesta har dator i hemmet, men många också på arbetsplatsen
- Sex av tio använder Internet varje vecka
  - Fyra av tio använder Internet varje dag, ytterligare två av tio minst en gång i veckan
  - De som dagligen använder Internet är oftare än andra intresserade av att läsa, höra eller se om vetenskap
  - De diskuterar oftare med andra, de läser oftare om vetenskap och teknik i tidningen och går oftare på utställningar eller andra arrangemang
  - De har i flera avseenden en mer positiv bild av forskning och forskare
  - De tycker inte lika ofta som andra att vetenskap och teknik är svårt att förstå

Del 5

Hur ser de unga på vetenskap och forskning?

Vilket förhållande har de unga till vetenskap och forskning?

Vad skiljer de unga (16-29 år) från andra åldersgrupper?

- Har ett genomsnittligt förtroende för forskare som yrkesgrupp
- Anser oftare att forskare är världsfrånvända och inskränkta, men samtidigt intelligenta
- Har i övrigt i stort sett samma attityder som andra till forskare
- Tycker oftare än andra att man ska vänta tills forskningsresultat bekräftats
- Tycker inte lika ofta som äldre att vetenskap är svårt att förstå
- Tycker inte lika ofta att det är viktigt att unga lära sig om vetenskap
- Anser inte lika ofta att Sverige behöver satsa på vetenskap för internationell konkurrenskraft
- Tror oftare än äldre att vetenskapen kan bidra till att höja levnadsstandarden i Sverige
- Har oftare än äldre förtroende för journalister
- Vill oftare satsa på u-landsbistånd

Vilket intresse har de unga för vetenskap och forskning?

- Har inte lika ofta som äldre ett ämne de vill se eller läsa mer om
- Inte lika intresserade av att se populärvetenskapliga program på TV eller besöka utställning etc
- Är i stort sett lika intresserade som andra åldersgrupper av att läsa, höra eller se om vetenskap och forskning i media
- Så gott som samtliga har tillgång till dator
- Använder Internet betydligt oftare än de äldre - drygt sex av tio använder Internet varje dag
- Finns inte lika ofta som andra åldersgrupper i gruppen "Skeptiska Svea"
- Finns betydligt oftare i gruppen "Sportiga Stina"

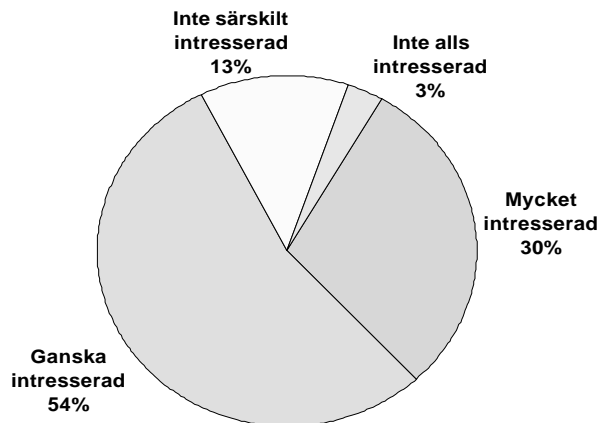
Del 6

Intresse för vetenskap - tre grupper

Tre grupper med olika intresse för vetenskap och forskning

- Vi ställde följande fråga:
  - Hur intresserad är du av att läsa, höra eller se om vetenskap och forskningsresultat i t ex tidningar, radio och TV?
- Tre grupper med olika intresse för vetenskap och forskning
  - A. Mycket intresserade - tre av tio (30 %)
  - B. Ganska intresserade - drygt fem av tio (55 %)
  - C. Inte intresserade - drygt en av tio (15 %)
    - (inte särskilt intresserade eller inte alls intresserade)

Intresserad av att läsa, höra eller se om vetenskap och forskningsresultat i t.ex. tidningar, radio och TV

Hur ser man på forskning i de olika grupperna?

A. Mycket intresserade

- Har ofta stort förtroende för forskare, tycker sällan det är ett problem att forskare har olika uppfattning, betydligt oftare än andra fascinerade av forskningens framsteg

B. Ganska intresserade

- Befinner sig genomgående mellan de mycket intresserade och de som inte är intresserade. I vissa avseende är de dock mer lika de mycket intresserade t ex när det gäller om den vetenskapliga utvecklingen gjort livet bättre, fascination över forskningsresultat eller om det är viktigt att unga lär sig mer om vetenskap

C. Inte intresserade

- Har oftare än andra litet förtroende för forskare, men också för civilingenjörer. Tycker oftare än andra att forskare bara borde få syssla med det man tror är nyttigt, anser oftare att forskare provar utan att tänka på risker, tycker betydligt oftare än andra att vetenskap och forskning är svårt för de flesta att förstå, tycker inte lika ofta att det är viktigt att unga lär sig om vetenskap, vill mer sällan satsa pengar på forskning

Vilka sorters människor finns i de olika grupperna?

A. Mycket intresserade

- Sex av tio är män, finns i alla åldersgrupper, ofta högskoleutbildning, så gott som alla forskarutbildade finns här, finns oftare i storstadsområdena, ofta hög inkomst, ofta tjänstemän, både privat och offentlig sektor, ofta SACO-medlem, finns i alla boendeformer

B. Ganska intresserade

- Både kvinnor och män, finns i alla åldersgrupper, ofta gymnasieutbildning, både privat och offentlig sektor, finns i alla boendeformer

C. Inte intresserade

- Drygt sex av tio är kvinnor, finns i alla åldersgrupper, något oftare än andra pensionerade, oftare enbart folkskola eller grundskola, sällan hög inkomst, sällan tjänstemän, både privat och offentlig sektor, finns i alla boendeformer, ofta ensamstående utan barn

Vilka informationskanaler använder de olika grupperna?

A. Mycket intresserade

- Särskilt stort förtroende för forskare som informationskälla. Läser mycket ofta om vetenskap i tidningar, ser mycket ofta på TV. Går betydligt oftare än andra på utställningar och andra arrangemang. Samtalar ofta om vetenskapliga rön

B. Ganska intresserade

- Ser ofta populärvetenskapligt program på TV. Läser relativt ofta i tidningar. Går genomsnittligt mycket på utställningar. Genomsnittlig användning av Internet.

C. Inte intresserade

- Har oftare än andra förtroende för journalister på TV. Mer sällan förtroende för forskare resp statliga myndigheter. Läser eller ser sällan om vetenskap, besöker mycket sällan utställningar. Samtalar sällan om vetenskapliga rön. Tre av tio har inte tillgång till dator. Använder inte alls lika ofta Internet.

Del 7

Fyra kluster med olika förhållningsätt till forskning

Segmentering - kluster

- Undersökningen ska visa om det finns grupper med tydligt olika attityder till forskare och forskning
- För att ge ett svar på denna fråga genomfördes en segmenteringsanalys baserad på de intervjuades svar på de påståenden om forskare resp forskning som presenterats i föregående avsnitt
- Segmenteringen genomfördes med hjälp av en statistisk analys i två steg. I det första steget genomfördes en faktoranalys och i ett andra steg en klusteranalys utifrån de faktorer som identifierades i faktoranalysen
- Resultatet visar att det går att identifiera fyra tydligt åtskilda kluster

Fyra kluster om forskare och forskning

1. Förnuftiga Fredrik, ca 24%
  - Tycker att forskarna är tillförlitliga och pålitliga. Är positivt inställd till forskning. Visserligen innebär alla nya upptäckter en liten fara, men allt det goda som forskning medför väger upp denna lilla oro.
2. Skeptiska Svea, ca 23%
  - Det är en stor fara med forskning. Forskare är beundransvärda, men inte pålitliga, man vet inte vad deras upptäckter leder till. Mycket pågår över våra huvuden vad gäller forskning, så se upp! Forskare MÅSTE göra sina rön mer begripliga för allmänheten. De har alldeles stor makt.
3. Dyrkande David, ca 31%
  - Forskare är så otroligt intelligenta och fantastiska. Dom är värda all uppskattning de kan få. Vi måste satsa mer på forskning. Det gör inget om det är svårbegripligt för oss vanligt folk, det viktiga är att forskningen finns. Det är absolut ingen fara med forskning.
4. Sportiga Stina, ca 22%
  - Forskare är bara en massa mossiga gubbar som kostar pengar. Mycket pengar kastas bort, som istället borde gå till annat viktigare. Det är ingen fara med forskning eftersom det bara är knarriga handlingsförlamade typer som sitter och forskar.

Vad karaktäriserar de olika klustren?

1. Förnuftiga Fredrik, ca 24%
  - Här finns både män och kvinnor, äldre än genomsnittet, relativt ofta pensionär, har oftare bara grundskola eller folkskola, spridning över landet och i inkomster, sällan tjänsteman, arbetar sällan i offentlig sektor
2. Skeptiska Svea, ca 23%
  - Ofta kvinna, äldre än genomsnittet, relativt ofta pensionär, ofta gymnasieutbildning, något vanligare i glesbygd, sällan riktigt hög inkomst, sällan egenföretagare, relativt sällan privatanställd, oftare LO-medlem
3. Dyrkande David, ca 31%
  - Ofta man, oftare i åldern 30 till 59 år, relativt sällan pensionär, ofta högskoleutbildning, sällan glesbygd, ofta hög inkomst, ofta tjänsteman i privat sektor, SACO-medlem, bor oftare än andra i Stor-Stockholm
4. Sportiga Stina, ca 22%
  - Ofta kvinna, många unga, få pensionärer, sällan högskoleutbildning, sällan riktigt hög inkomst, oftare arbetare, både privat och offentlig sektor, oftare än andra ensamstående med barn

Klustrens informationsvanor

1. Förnuftiga Fredrik, ca 24%
  - Har oftare än andra förtroende för EU-kommissionen, mer sällan för ideella organisationer. Genomsnittlig läsning av tidningar, TV-tittande och besök på utställningar etc. En av fyra har inte tillgång till dator och därmed mer sällan tillgång till och användning av Internet.
2. Skeptiska Svea, ca 23%
  - Mer sällan förtroende för EU-kommissionen resp journalister på morgontidningar. Inte lika ofta som andra förtroende för forskare. Genomsnittlig läsning av tidningar, TV-tittande och besök på utställningar etc. En av fyra har inte tillgång till dator och därmed mer sällan tillgång till och användning av Internet.
3. Dyrkande David, ca 31%
  - Inte lika ofta förtroende för journalister på TV. Särskilt stort förtroende för forskare. Läser betydligt oftare än andra läsa resp besöker utställningar etc. Tittar något oftare på TV. Drygt nio av tio har tillgång till dator, använder ofta Internet
4. Sportiga Stina, ca 22%
  - Genomsnittligt förtroende för olika informationskällor. Mer sällan läsning, TV-tittande resp besök på utställningar etc. Genomsnittlig tillgång till dator och användning av Internet.

Klustrens intresse för vetenskap och forskning

1. Förnuftiga Fredrik, ca 24%
  - Har ett genomsnittligt intresse för att läsa, höra eller se om vetenskap och forskningsresultat.
2. Skeptiska Svea, ca 23%
  - Har ett genomsnittligt intresse för att läsa, höra eller se om vetenskap och forskningsresultat.
3. Dyrkande David, ca 31%
  - har oftare än övriga ett mycket stort intresse för vetenskap och forskningsresultat. Mycket få i denna grupp säger att de inte är intresserade.
4. Sportiga Stina, ca 22%
  - En fjärdedel i denna grupp är inte intresserade av forskning och vetenskap.

VA-Rapporter

- 2002:1 Vad tycker folk i andra länder?
- 2002:2 Allmänhetens syn på vetenskap
- 2002:3 Forskares syn på samtal med allmänheten
- 2002:4 Ungas syn på vetenskap

Föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA, vill främja dialog, öppenhet och förståelse mellan allmänhet och forskare. VA vill inspirera till samtal om forskning och skapa nya mötesplatser på oväntade arenor kring engagerande frågor. Alla skall kunna möta forskare för att utbyta idéer och bättre förstå forskningens resultat, arbetet för att nå dit och vetenskapens roll i samhället.

Föreningens mål är att

- öka kontakterna och utbytet av idéer mellan allmänhet och forskare
- öka allmänhetens kunskap om forskningens metoder och resultat
- utveckla forskarnas lyhördhet och förståelse för allmänhetens frågor om och oro för forskning
- bygga regionala, nationella och internationella nätverk för erfarenhetsutbyte och möten.

Verksamheten inriktas mot tre områden:

- **Kunskapsbyggande** om gränssytan mellan allmänhet och vetenskap genom opinionsundersökningar och studier om vad allmänheten, ungdomar och särskilda grupper anser om forskning och hur forskare ser på dialog med allmänheten
- **Samtal mellan forskare** och allmänhet; att katalysera eller i egen regi prova okonventionella former, arenor och teman
- **Erfarenhetsförmedling** av metoder, former och teman för samtal och spridning av kunskaper från studierna

Vetenskap & Allmänhet, VA bildades 2002 och har under de första verksamhetsåren genomfört ett antal studier och undersökningar, provat annorlunda samtalsformer och olika metoder för erfarenhetsförmedling, framför allt via Internet. Resultaten presenteras på föreningens webbplats: www.v-a.se.